

OPT ukázkový test 1 řešení

May 8, 2020

2. (a) Není afinní, viz následující protipříklad.
 $\frac{1}{2}f(2, 0) + \frac{1}{2}f(0, 2) = (2, -1, -1) \neq (2, -1, 0) = f(1, 1)$
(b) Když není afinní, nemůže být ani lineární
(c) je jednoznačně definované
(d) v OPT je izometrie definovaná pouze pro lineární zobrazení.

3. Bod $(1, 1, 1)$ lze zapsat jako

$$1 \cdot (1, 1, 0) + (-1) \cdot (0, 0, -1),$$

je tedy v lineárním obalu množiny vektorů a proto je jeho vzdálenost od spanu 0.

4. (a) hledaný vektor \mathbf{x} je ortogonální projekce vektoru \mathbf{b} na lineární prostor generovaný sloupěčky matice \mathbf{A} , který je unikátní, nazvěme tuto projekci ho třeba \mathbf{b}_0 . Potom hledáme řešení soustavy rovnic

$$\mathbf{Ax} = \mathbf{b}_0,$$

o které víme že má nějaké řešení. Zadání říká, že jich je nekonečně mnoho, mezi nimi třeba různá $\mathbf{x}_1, \mathbf{x}_2$, pak $\mathbf{Ax}_1 = \mathbf{Ax}_2 = \mathbf{b}_0$ a $\mathbf{A}(\mathbf{x}_1 - \mathbf{x}_2) = \mathbf{0}$. Vektor $\mathbf{x}_1 - \mathbf{x}_2$ je netriviální člen $\text{null}\mathbf{A}$.

- (b) Jako jednoduchý protipříklad uvedeme $\mathbf{A} = \mathbf{0}$, $\mathbf{b} = \mathbf{1}$. Pak každé x je optimální řešení, ale pro žádné neplatí $\mathbf{Ax} = \mathbf{b}$.
(c) Podobný protipříklad jako minule, jen $\mathbf{b} = \mathbf{0}$.
(d) stejný protipříklad jako výše.
5. Viz skripta, sekce 5.1.1, rovnice 5.7.

Protože se jedná o ortogonální projekci, tak projekce bodu \mathbf{a} na daný podprostor bude

$$\mathbf{Pa} = \mathbf{a} + k\mathbf{x}$$

pro nějaký skalár k a bude platit $(\mathbf{a} + k\mathbf{x})^T \mathbf{x} = 0$, tedy že tato projekce je kolmá na \mathbf{x} .

$$\begin{aligned}(\mathbf{a} + k\mathbf{x})^T \mathbf{x} &= 0 \\ \mathbf{a}^T \mathbf{x} + k\mathbf{x}^T \mathbf{x} &= 0 \\ k &= -\frac{\mathbf{a}^T \mathbf{x}}{\|\mathbf{x}\|^2}.\end{aligned}$$

Dosazením do vztahu s projektorem a přepsání maticového násobení vektorů dostaneme

$$\begin{aligned}\mathbf{Pa} &= \mathbf{a} - \frac{\mathbf{xx}^T}{\|\mathbf{x}\|^2} \mathbf{a} \\ \mathbf{Pa} &= \left(\mathbf{I} - \frac{\mathbf{xx}^T}{\|\mathbf{x}\|^2} \right) \mathbf{a}\end{aligned}$$

6. Bod $(3, 0, 0) = 3 \cdot (1, 0, 0)$ je v obou množinách, proto automaticky neplatí b, c, d, e .
7. Kdyby $\mathbf{A} = \mathbf{0}$, pak $\mathbf{A}^T \mathbf{A}$ nemůže být regulární, proto c,d,e je špatně. Pokud \mathbf{A} bude mít LN řádky, bude široká s rozměry $m < n$ a bude mít hodnost m , pak $\mathbf{A}^T \mathbf{A}$ bude mít rozměry n, n a aby byla regulární, musí mít hodnost n , jenže násobením se nezvýší hodnost, takže musí platit a.

Zároveň se dá snadno ukázat, že skutečně platí; čtvercová matice je regulární právě tehdy, když má všechna vlastní čísla nenulová, proto se podíváme na kvadratickou formu $\mathbf{x}^T \mathbf{A}^T \mathbf{A} \mathbf{x} = \|\mathbf{A} \mathbf{x}\|^2$, která je pro $\mathbf{x} \neq \mathbf{0}$ vždy kladná (LN sloupce), prot je tato kvadratická forma pozitivně definitní a $\mathbf{A}^T \mathbf{A}$ je regulární

8. (a) Řešením je $\mathbf{x} = (\mathbf{A}^T \mathbf{A})^{-1} \mathbf{A}^T \mathbf{b}$, po dosazení QR rozkladu dostaneme

$$\mathbf{x} = (\mathbf{R}^T \mathbf{Q}^T \mathbf{Q} \mathbf{R})^{-1} \mathbf{R}^T \mathbf{Q}^T \mathbf{b}$$

S využitím LN sloupců \mathbf{A} a vlastnosti ortogonální matice

$$\mathbf{Q}^T \mathbf{Q} = \mathbf{I}$$

dostaneme

$$\mathbf{x} = \mathbf{R}^{-1} \mathbf{Q}^T \mathbf{b}$$

- (b) tato úloha nemusí mít řešení, proto je výrok nepravdivý.
- (c) Neplatí kvůli hodnostem, podobně diskutováno dříve.
- (d) matice \mathbf{A} má triviální nulový prostor (LN sloupce).
- (e) vzhledem k předchozímu bodu by \mathbf{Q} musela být nulová matice.
9. (a) S využitím ortonormálních sloupečků \mathbf{V} máme

$$\|\mathbf{V} \mathbf{x}\|^2 = \mathbf{x}^T \mathbf{V}^T \mathbf{V} \mathbf{x} = \mathbf{x}^T \mathbf{x} = \|\mathbf{x}\|^2,$$

takže se jedná o izometrii bez dalších podmínek.

- (b) a)
- (c) a)
- (d) Vezmeme třeba $\mathbf{V} = [1, 0]^T$, pak je ve zmíněném nulovém prostoru třeba vektor $[0, 1]^T$
- (e) Kvůli různým rozměrům nejde mluvit o tom, jestli jsou dva vektory na sebe kolmé.